

Føroya
SOSIAL-DEMOKRATUR

Blasðstjóri
VILLI SØRENSEN
telt. 672
Postbox 76

Prent:
A. ØSTER

Atsóknirnar móti arbeiðararørsluni

Hin føroyski arbeidarastætturin hevur altíð staðið veður. Fakligi felagskapurin hevur ongantíð reiðiliga fest røtur. Politisk hevur stóðan verið enn verri. Mong ár gingu, áðrenn landsfelagið — Føroya arbeidarafelag — varð sett á stov. Men fram eftir hevur gingið, og í dag ásanna allir arbeidarar, hvussu stóran týðning, ið landsfelagið hevur havt. Tað hevur avrikað ein hóp og fingið fram mong mál, til frama fyri arbeidarastættin — mál, ið tey einstöku felögin einki kundu gjørt við, um tey stóðu einsamøll. Men hóast alt standa vit fakliga úrlagi aftarlaga aftur ímóti arbeidarastættunum í okkara grannalondum.

Fylgirnir av hesum kenna vit: arbeidsloysi, peningalig armód, litla og onga ávirkan á teir almennu stovnar, ið rökja skulu áhugamál arbeidaranna, eingin arbeidsloysisstudningur, ið tryggjar arbeidarann, konu og børn móti beinleiðis hungri og halli, tá ið arbeidsloysisins forðingarskið tróðkar seg inn yvir arbeidarafjöldina.

Nationala stríðið atvoldin til fuklugu og politisku spjaldingina.

Kring allan heimin hevur arbeidarafjöldin ásannað, at um hin einstaki arbeidarinn eins og heildin skal tryggja sær eina trotaleysa tilveru, arbeidi og rættvísa úrtøku av arbeidinum, er tað altumráðandi, at allir arbeidarar standa í einari sterkari faglari og politiskari fylking; tá fyrstani kann henda heildarorkan gera seg galdandi á øllum økjum og fremja ein politikk, ið rættvísiliga setur áhugamál fjóldarinnar fram um alt annað.

At stórmenn, arbeidsgevarar og allir teir, ið hava brúk fyri arbeidarafjöldini fyri at vinna politiskt vald, royna at spjalda og forða arbeidaranna náttúrligu fakligu og politisku samvinnu og felagskapi, er lætt fatuligt.

Arbeidsgevarin hevur brúk fyri biligari arbeidskraft og helst tilkari arbeidskraft, ið hann hevur háls- og handsrætt yvir. Politisku spekulantarinnir, ið halda fast um hit kapitalistiska stýrslagið, ið ger tað ólíviligt fyri øðruttan tey, ið borin eru í heim við peningapungu í hondini, hava brúk fyri atkvøðum arbeidaranna á valdegnum.

Nationala stríðið, og tá serliga ósýningin undir heimsbardaganum, hevur verið hövuðsvápn stórmanna fyri at spjalda arbeidarafjöldina so nógv sum gjørligt. At hin ovnationala ós-

ýngin var væleydnað er eyðsæð, men um føroyskir arbeidarar og fiskimenn hava vunnið so mikið sum eitt 2-oyra av hesum, er ein annar, dapur og sárur spurningur. Aldri hevur so nógv bluff og humbukk, — rópað frá røðarapallum og prentað í bløðum — verið so órongiliga og greffliga avdúkað, sum allur politikkur fólkaflöksins er tað í dag, men nú hevur hann eisini gjørt óbótligar skaðagerðir, og tá fyrst og fremst í óneyðuga langa tíð at hava gingið á odda fyri at forða fakligu og politisku fylking arbeidaranna.

Tjóðveldismenn — nationalu arvtakarar fólkaflöksins.

At fólkaflökkurinn hevur mist sítt stóra hald á fólkinum í dag er uttanfyri allan íva, men aðrir eru komnir í hansara stað. Tá ið tað ráddi um at bjarga stórspokulantunum, oddamonnunum fólkaflöksins, tagnaði hitt ovurnationala málageipið, og fólkaflökkurinn tók treytaleyst lógvatn við sambandsmonnum. Nú var tað ikki fjöldin av fólkinum, ið tað galt um at bjarga og verja, men einstaklingurin. At úrslitið av hesi samgonguni mátti verða ein landsólukka, var øllum greitt. Fastari og fastari hava teir rubbað hungursbandið, fjöldin av fólkinum er sokkin í djúpari armód enn nakrantíð áður í nútíðar sögu okkara.

Tá ið hesin ovnationali stórmannapolitikkurinn hevði fingið eitt tilfitt afturstig, var væntandi, at nú fór at gerast arbeidsfriður, so fakliga og politiska stórmennning arbeidaranna av sonnum kundi taka dik á seg, men tá komu tjóðveldismenn og forða ovurnationala yvirbjóðingarpolitikk fólkaflöksins víðari.

Aftur einaferð skal nationalt stríð og klandur setast fram um alt annað — fram um álvarsama bardaga slitmannsins fyri einari tryggari, hollari og trotaleysari tilveru.

Loysingarpolitikkurin settur fram um alt annað.

Eingin loysingarpolitikkur vil nakrantíð kunna fremjast uttan víðhald frá slitmannafjöldini. Ti er tað umráðandi at halda fakligu og politisku spjaldingini við líka, tann armóðsstóðan, ið stendst av hesum, er beinleiðis neyðug hjá tjóðveldismonnum, um tað skal eydnast teimum at vinna arbeids- og fiskimannafjöldina fyri loysingini.

Tjóðveldismenn og innliman í De samvirkende jagforbund.

Allir arbeidarar hava ásannað, hvussu veikir teir standa, tá ið verfall, vinnuløysi og tilfitt tróðkar seg inn á teir, og tí er eisini ein stórir meirahúti av arbeidarafjöldini fyri einum nærri og meira vittevnandi samarbeiði við arbeidarafjöldina í Danmark og harvið hinum Norðanlondum.

Beinan vegin sum tað vísti seg, at áhugi var fyri slíkum samarbeiði við danskar arbeidarar, legði 14. sept. av grímd eftir øllum teimum, ið á ein ella annan hátt vildu styðja hetta samarbeiði. Hesi stóru menningarlíkindini

fyri arbeidarafjöldina mátti fyrri einhvønn pris forkomast til frama fyri loysingina, og fyrst og fremst eru tað sosialistarnir, ið her skulu hava ákoyringina fyri svikagerðir móti føroyskum arbeidarum.

Lættast er jú sjálfandi at siga, at ein tilik innliman ongan týðning vil hava fyri arbeidararnar, ella eisini gera sum Tingakrossur og siga, at hetta er størsta sambandsafturstig, ið nakrantíð er gjørt.

Aldri hevur tað verið grett frá hesum monnum, at tað hevur verið ein uppgjandi sambandspolitikkur, ið framdur hevur verið, tá ið læknar, sakfórar, lærarar og aðrir stættir hava sòkt nærri samarbeiði við donsk starvsfólk, ella eisini beinleiðis gjørt limir í donskum meginfelögum.

Men nú, tá ið arbeidararnir vilja gera tað sama, nú er tað beinleiðis landsavik.

Føroyskir og danskir arbeidarar hava somu trupulleikar at stríðast við. Teir eru fyrst og fremst arbeidarar og kenna ikki nøkur landamark, ið forða kunnu teimum at rætta hvørt øðrum eina hjálpanði hond í ofta tronga lívsbardaga teirra.

Her má loysingin víkja fyri áhugamálum arbeidaranna.

Stórroyndir . .

Framhald av 1. síðu.

er at taka av, tá ið arbeidararnir verða ríknir út í verfall ella arbeidsloysi. Undir tilikum trongum umstøðum vil virki felaganna altíð verða avmarkað.

I dag kunnu vit koma í beinleiðis felagskap við umleið 800.000 organiseradar danskar arbeidarar og njóta somu rættindi og somu fyrminur sum teir á øllum økjum. Í kraft av hesi fylking vilja føroyskir arbeidarar beinleiðis koma uppí og fáa lut í tí stóra og vittevnandi upplýsingar- og menningararbeiðinum, ið gjørt verður millum danskar arbeidarar. Í einum lónarstríði ella beinleiðis verfalli verða möguleikarnir margfaldaðir.

Límaskapurin veitir føroyskum arbeidarum sama rætt til pening úr verfallsgrunninum, sum øðrum donskum arbeidarum. Allir teir mongu, óloystu spurningarnir, ið føroyska arbeidararörslan hevur at taka stóðu til, koma í eina aðra legu. Ókeypis kunnu vit leita okkum alla ta sakkønu hjálp og neyðuga stuðul, tá ið tað ræður um at bota um arbeidslíkindini og lónarlagið sum heild. Gjøgnum D. S. F. koma vit í beinleiðis samarbeiði og samband við arbeidarafylkingarnar í hinum norðanlondum og kring um allan heimin.

Aðaltátturin í allari arbeidararörslu er stórfylking av øllum arbeidarum kring um allan heimin, og allastaðni verður arbeitt fyri nærri samvinnu, tí allastaðni er endamálið hitt sama: at hevja arbeidarastættin, so hann arbeidsliga og lónarliga verður at vinna sær tey rættindi, ið honum av sonnum tilkoma í nútíðar samfelaginum.

At allir teir, ið ganga ímóti hesum

TÓRSHAVNAR LÍKKISTUGOYMSLA

hevur telefon nr. 706

ymiskir prisir

JACOB C. JOENSEN

samvinnutiltøkunum, gera eina stóra skaðagerð, má verða øllum greitt. Tað er ikki áhugamál arbeidaranna, ið hesir menn vilja fremja. Tvørturímóti, teir einans gera stóðuna veikari, gera stórmonnum og øðrum spekulantum eina risatænastu, forkoma ovurstórum möguleikum og fyrminum, byrgja okkum inni á einum trongum öki í staðin fyri lógvatn við 800.000 starvsfelagar, ið berjast fyri somu áhugamálum og móti sama endamáli.

Lívssak arbeidaranna fram um alt annað!

Til gamans og álvara

Tveir skottar vóru forlistir, og reynda at svimja tann vegin, teir hildu land vera. Tá ið teir hövdu svomið nakað langt, orkaði annar ikki meir og bað til Várharra:

— Um tú hjálpir mær úr hesum vandinum, so lovi eg ...

— Lovi einki, lovi einki, rópti hin, eg siggi land.

★

Tá ið tey ungu verða gomul, fara tey at finnast at teimum ungu.

★

— Hvussu endaði hatta tjakið, tú hevði við konu tína?

— Jú, kanst tú hugsa tær, hon kom krúandi til mín á sínum beru knøum.

— Nei, hvat sigur tú. Hvat segði hon?

— Ná, tú krógvar teg undir songini, títt neyðars ókrút.

★

Onglandskeldan.

Millum Strendur og Skála er ein kelda. Henda keldan hevur sama hita bæði á vetri og sumri, tað lagna er, at hon eina tíð á árinum tornar upp. Tað er nærum dagfest hvørja ferð, hon fer og kemur aftur. Sýn er, at hon rennur í Onglandi, tá ið hon ikki rennur her og harav hevur hon fingið navnði Onglandseldan.

★

Löftingsmenn.

At löftingsmenn teir tjakaðust so drúga eina tíð, tá talan var um seyðarókt og harufriðari, og at teir allir hildu tætt, tá figgarlóg tað galt, hvat nyttar slíkt at yrkja um — tað er jú heilt normalt.

★

ASSSALØR

.....

KARANNNK

Set stavir fyri prikkarnar. Niðureftir lært tú vanlig orð og tvørturum navnði á einari fiskagørn.

★

Veist tú?

- 1) Á hvørji vesturlongd liggur vestasti landoddi í Føroyum?
- 2) Hvussu nógv fólk var í Føroyum í 1930?
- 3) Nær kom Føroya lærarskúli?
- 4) Hvør er formaður »Kvinnufelagsins«?
- 5) Hvussu stórt er eitt tunnulendi?

Svar til seinasta »Veist tú?«: 1) 10,8 gr. 2) 3,2 gr. 3) 5255. 4) 62 gr. 24'. 5) A. Samuelsen, Jóhan Poulsen, P. M. Dam og L. Zachariassen.